

„Naplno žij a chyt' své dny, jako když jsou to poslední. Počítej s tím, že žádný z nich tě vícekrát nepotká...“

Obsah:

Co nás čeká?	3
Ohlédnutí za děním v SeniorCentru	4
Cestovatelské okénko	8
Chvilka poezie	12
Trochu teorie o běžných věcech	14
Sedm divů světa.....	17
Trénink paměti	20
Blahopřejeme.....	22
V minulých třech měsících jsme přivítali nové klienty	23
V uplynulém období nás opustili	23

Co nás čeká?

7. 4. 2017

Velikonoční výstava

25. 4. 2017 od 14 hod.

Pálení čarodějnic

28. 6. 2017 od 14 hodin

Letní slavnosti

Dle přízně počasí a zájmu klientů výlety po okolí (letáčky s nabídkou budou včas vyvěšeny).

Ohlédnutí za děním v SeniorCentru

Mikulášská nadílka 5. 12. 2016

6. 12. 2016 nám děti ze ZŠ Smetanova ozdobily vánoční stromečky

7. 12. 2016 vystoupil náš pěvecký sbor Radost na vánoční výstavě pořádané Krajským úřadem Pardubického kraje

20. 12. 2016 Vánoční posezení

21. 12. 2016 Vánoční posezení

22. 2. 2017 Masopust

23. 2. 2017 Masopust

Masopust 2017

Cestovatelské okénko Polička

Polička byla založena jako královské město českým králem Přemyslem Otakarem II. v roce 1265. Lokaci provedl Konrád z Limberka (Cunradus de Lewendorf/Conrad von Lewendorf), který sem přivedl osadníky ze severního Německa. Město prosperovalo díky cestě vedoucí ze středních Čech do moravských center a uděleným právům (mílovému, várečnému a hrdelnímu). Jeho původní zástavba byla až na kostel a 4 městské brány dřevěná.

V roce 1305 je Polička již zmiňována jako věnné město českých královen. Ve druhé polovině 14. století bylo město vydlážděno, byly stavěny kamenné domy a městské hradby. Opevnění města bylo na vnější straně vysoké 10 m a ob-

sahovalo nově i 19 bašt. Jádro 2,5 m široké hlavní hradby bylo z litého opukového zdiva, které obklopoval tvrdý kámen. Hradby doplňovala předsunutá parkánová zeď a vodní příkop.

Krizovým byl pro Poličku rok 1421. V něm nejprve město otevřelo bránu Janu Žižkovi, ale posléze bylo vyplněno vojskem Zikmunda Lucemburského. V husitských válkách posléze patřila do umírněného pražského městského svazu. Během vlády Jiřího z Poděbrad posílilo město svoji obranu barbakány pro ochranu 4 bran a dalším vodním příkopem.

Polička se těšila přízni králů z rodu Jagellonců. V roce 1547 byla však aktivní v odboji proti Ferdinandu I. Habsburskému, za což byla tvrdě potrestána. Byla jí pozastavena práva, zkonfiskován nemovitý majetek a uložena pokuta. Za další peníze muselo město statky za 12 let odkoupit zpět. V roce 1567 byl prováděn v královských městech soupis domů. V Poličce jich tehdy bylo 200. Do města po celé 16. století pronikala renesance, která se projevila např. v kostele sv. Michala. Jeho stavbu řídil od roku 1576 stavitel italského původu Ambrož Vlach. Vnější část kostela byl sice gotizující, ale vnitřek již plně renesanční. Zároveň s kostelem byla na hřbitově vystavěna též hranolová zvonice.

V roce 1613 Poličku zasáhl ničivý požár, který nepostihl pouze gotickou radnici a jihozápadní část města. Po českém stavovském povstání byly městu po roce 1620 znovu odňata privilegia a statky. V dalších letech ho neblaze poznamenala třicetiletá válka, během níž se v něm několikrát objevily švédská i císařská armáda. V roce 1654 bylo v Poličce napočítáno 90 obyvatel, což byla zhruba devítina počtu z před sedmdesáti let.

Rozkvět města nastal v 18. století s jeho barokní přestavbou. Na náměstí byl umístěn 22 m vysoký morový sloup jako dík za ochranu před morem, který se městu vyhnul v roce 1713. Vytvořen byl v letech 1727 až 1731 nejspíše podle návrhu architekta F. M. Kaňky. Sochy byly tvorbou J. F. Pacáka, jehož díla ozdobila i kašnu a zbytek náměstí. Jeho syn František Pacák vytvořil pro kostel 14 zastavení křížové cesty v podobě figur v životní velikosti.

Architekt Kaňka se zřejmě podílel také na návrhu nové radnice, která byla postavena v letech 1739 až 1744 po zboření té původní. Součástí radnice se stala též kaple sv. Františka Xaverského vyzdobená v roce 1751. Na hřbitově přibyla kostnice.

Barokní podoba Poličce vydržela do roku 1845, v němž zůstala po dalším požáru ve městě necelá 2 % kamenných domů. Stržen byl v důsledku požáru také kostel sv. Jakuba. O jeho novogotickou podobu se zasloužili pardubický inženýr Antonín Vach a stavitel František Schmoranz z Chrudimi. Výstavba kostela trvala 12 let a vysvěcen byl v roce 1865. Požár výrazně zbrzdil vývoj města po průmyslové stránce. Díky tomu ale zůstaly do značné míry zachované 1220 m dlouhé městské hradby, i když již v první polovině 19. století byly zbořeny všechny 4 brány.

Polička procházela ve druhé polovině 19. století především kulturním rozvojem. Fungovala zde slovanská veřejná čítárna, založeny byly zpěvácký spolek Kollár (1861) a spolek divadelních ochotníků Tyl (1869). Od roku 1870 zde působila tělovýchovná jednota Sokol. O deset let později byl ustaven Musejní spolek Palacký, který dal sbírkový základ Městskému muzeu a galerii. V roce 1890 se ve světničce pověžného (strážce proti ohni ve dne i v noci) v kostele sv. Jakuba narodil později světově proslulý hudební skladatel Bohuslav Martinů, který ve městě dlouho žil a rád

se sem vracel. Po určitých peripetiích zde byl i pohřben. V roce 1896, přesněji 15. září, přijel do Poličky první vlak ze Svitav, čímž byl započat průmyslový rozmach města. O rok později železnice spojila Poličku i s krajem na západ položeným. 6. října 1897 byla zahájena doprava na místní dráze Polička - Skuteč (dnes Žďárec u Skutče).

Dvacáté století začalo otevřením učitelského ústavu, který se později proměnil v gymnázium. V roce 1910 byla postavena sokolovna. Za první republiky se město dočkalo dalších škol a nové divadelní budovy (Tylův dům – 1929). Po mnichovské dohodě byla Polička 10. října 1938 neoprávněně na 6 týdnů zabrána Německem. Stalo se tak navzdory faktu, že se v ní pouze asi 2,5 % obyvatel hlásilo k německé národnosti. Druhá světová válka pro město skončila 9. května 1945 příchodem Rudé armády a 1. československého armádního sboru. V dalších letech se Polička rozrostla o panelová sídliště a rozvinul se zde průmysl.

Každoročně na podzim se v Poličce od roku 2001 koná mezinárodní soutěž ve sportovním rybolovu Poličský candát.

(zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Pol%C4%8Dka>)

Chvilka poezie

Jaro

Když už roztál všechn sních
a všude slyšet dětský smích,
když se tráva zazelená
a zem je ještě promočená,
když prochází krajinou
pasák s ovčí družinou,
to přichází jaro přece
a dobré časy s sebou nese.

Když včelky začnou nektar sbírat
a zpěvy ptáčků se ozývají,
když jsou lidé k sobě milí
a zapomenou na násilí,
když vše kolem pěkně voní,
z lesů, luk a také polí,
to přichází jaro přece
a čerstvý vzduch si s sebou nese.

Když jsou vidět milenci pod rozkvětlými stromy,
a pak zase nad lesem, jak se ptáčci honí,
když je vidět sluníčko,
jak všechno kolem budí
a jak vlévá čerstvé síly do stromů a lidí,
to přichází jaro přece
a nový život s sebou nese.

Josef Svoboda

klient SeniorCentra Skuteč

Sen

Vydej se do krajiny snů.
Když se někdy nedaří,
jak byste si přáli,
nezatěžujte si tím hlavu,
usmějte se a jděte dál.
Nespraví-li se to za chvíličku
a starostí bude nad hlavu,
že nebudete vědět jak dál,
zaplačte si trošičku.
Svou líc vám ukáže opět štěstí,
hezky bývá po každém dešti.

S úctou

Jiří Hanzl

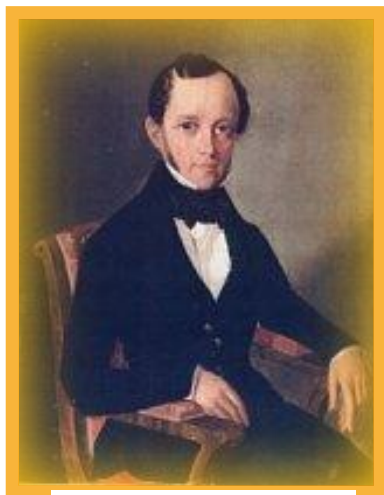
klient Pečovatelské služby
SeniorCentra Skuteč

Trochu teorie o běžných věcech

Kostka cukru (1843)

Koncem 20. let 19. století založili bratři Tomáš a František Grebnerovi nedaleko Dačic malý cukrovar. To už za sebou měli zkušenosti z francouzských nebo německých cukrovarů. Tyto zkušenosti mohli s podporou majitele místního panství Karla Dahlberga uplatnit. Od roku 1833 zde fungovala rafinerie. A právě do ní František Grebner přešel. Měla své sídlo přímo v centru Dačic, zpočátku zpracovávala pouze třtinový cukr, který byl do Dačic dovážen z italského Terstu. Ve 40. letech pak už zpracovávala výhradně cukr, který pocházel z domácích zdrojů. Rafinerie přinesla do Dačic hospodářské oživení, do města přišla řada odborníků a místní obyvatelé zde našli nová pracovní místa. Na jaře 1840 přichází nový ředitel, Jakub Kryštof Rad.

Jakub Rad

Nový ředitel začal bezprostředně po svém nástupu s modernizací továrny. Pořídil novější stroje a v roce 1842 zavedl do výroby první parní stroj ve městě. Podnik pod jeho vedením vzkvétal a dodával cukr nejen na jižní Moravu, do jižních a východních Čech, ale také do rakouského pohraničí.

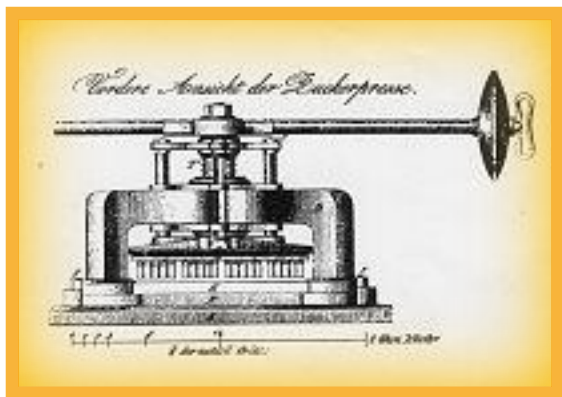
Tvary cukru byly velice nepraktické, buď ve formě homolí či klobouků nebo velké kusy, krystaly. Cukr se potom musel sekát, aby se mohl použít na praktické slazení.

Za vznikem první kostky cukru musíme hledat ženu. Paní Juliana Radová se totiž jednou při porcování homole cukru

ošklivě poranila. Bylo to zřejmě někdy v létě roku 1841. Tehdy přiběhla se zavázaným prstem za manželem a říkala: „No, podívej se, jak to vypadá! Já jsem se takhle zranila! Musíš s tím něco udělat a vymyslet něco menšího.“ Ředitel Rad přemýšlel, jaké kousky cukru a jakým stylem vyrobit. A tak se zrodil jeho vynález v podobě lisu na kostky cukru. Asi za dva až tři měsíce od něj paní Juliana dostala hezký dáreček, bedničku s asi 350 kostkami cukru, bílými a červenými. Tak získala takové menší kousky, které mohla prakticky využívat v domácnosti.

Radův vynález odstranil obtížné a nepříjemné sekání a štípání cukru z homolí a první kostky cukru byly na světě. Vynález spatřil světlo světa v roce 1841, ale trvalo ještě dlouhé měsíce, než se cukr začal sériově vyrábět a než Jakub Kryštof Rad na tuto výrobu získal privilegium. Musel žádat o udělení licence k výrobě kostkového cukru a o schválení patentu. Toho se dočkal až v lednu roku 1843. Potom mohl zahájit pokusy s výrobou. Samozřejmě chtěl podnikání rafinérie oživit právě výrobou těchto kostek cukru. Na podzim roku 1843 se první kostky cukru skutečně objevily na trhu. Z Dačic se dodávaly také do Vídně, kde se prodávaly pod názvem "čajový cukr". Balíček o 250 kostkách připomínal bedničku s čínským čajem. Byl opatřen původními dačickými etiketami a stál 50 krejcarů. Tehdy se vyráběly dva druhy kostek. Větší kostka měla hranu asi 1,5 cm, menší měla hranu asi 1,2 cm.

lis na cukr

A tajemství Radova vynálezu? Cukrová moučka se naplnila do otvorů mosazné desky, která měla 400 čtvercových děr a byla usazena na spodní měděnou desku. Obě desky se potom

posunuly pod lis, ve kterém se cukr stlačil na polovinu svého původního objemu. Nakonec se kostky vytlačily na dřevěnou podložku a na ní se asi 12 hodin sušily. Pak už se kostky cukru mohly balit. Výroba kostkového cukru se ale v Dačicích dlouho neudržela. Trvala vlastně po celou dobu 40. let, ale skončila poměrně záhy v roce 1852, protože se přece jenom zjišťovalo, že Dačice leží mimo centrum cukrovarnické výroby. Podmínky pro pěstování cukrovky tady byly špatné, takže rafinérie zanikla v roce 1852. Už od poloviny 40. let se hospodářská situace rafinérie začala zhoršovat. A dokonce ani výroba kostkového cukru, do které Jakub Kryštof Rad vkládal velké naděje, očekávané zlepšení nepřinesla. V roce 1846 Rad rezignoval a odešel zpět do Vídně. O několik let později je tedy rafinérie definitivně uzavřena, byla totiž příliš daleko od hlavních řepářských oblastí a náklady na dopravu cukrové řepy se zvyšovaly.

Kostka cukru je pro nás dnes naprostou samozřejmostí. O to překvapivější je fakt, že Radův vynález byl brzy zapomenut. Potom se také přisuzoval jiným osobám. Až ve 30. letech 20. století se zase obnovilo bádání a bylo dokázáno, že Rad je první, kdo s výrobou kostky cukru přišel.

(zdroj: <http://www.radio.cz/cz/static/vynalezci/cukr>)

Sedm divů světa

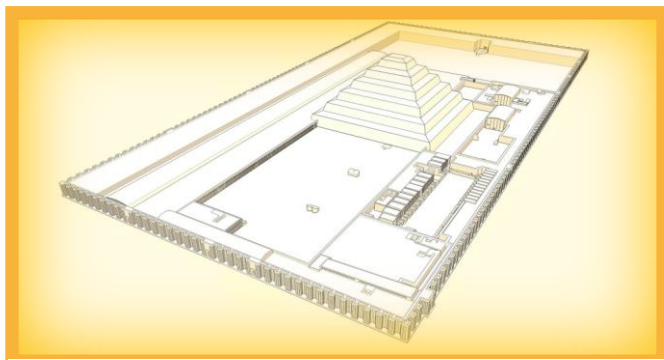
Egyptské pyramidy

Egyptské pyramidy jsou zvláštní stavby, které byly ve starověkém Egyptě s přestávkami budovány od doby vlády panovníka Džosera ze třetí dynastie až do doby prvního krále 18. dynastie Ahmose I.

Stavěly se po dlouhé období, přibližně 1500 let, jako hrobky (případně kenotafy) králů a později také některých jejich významných manželek a matek.

Každá z pyramid byla nikoli samostatnou izolovanou stavbou, ale součástí celého rozsáhlého plánu funkčně (především nábožensky) propojených budov. Proto je přesnější hovořit ne o pyramidách, ale o pyramidových komplexech. Jejich standardní součástí, vedle pyramid samotné, byl v ideálním případě údolní chrám, vzestupná cesta, zádušní chrám a tzv. satelitní pyramida. Jednotlivé stavby se od sebe mohou značně lišit, a to nejen v architektonických jednotlivostech, ale i koncepčně, což zpravidla vypovídá o proměně náboženských představ. V jejich okolí, zejména za Staré říše, vznikaly rozsáhlé nekropole s hrobkami členů královské rodiny, dvorních hodnostářů a jiných příslušníků společenské elity. V době Nové říše se motiv pyramidy, ovšem bez doprovodných staveb, stal součástí pohřební architektury soukromých hrobek.

Komplex Džoserovy pyramidy

Každá pyramida je součástí celého pyramidového komplexu, ale i tak se stavby mohou od sebe značně lišit podle toho, jaké v té době bylo náboženství. Je mnoho hypotéz o tom, jak

Egyptané stavěli pyramidy. Většina z nich tvrdí, že velké kamenné bloky byly měděnými nástroji vytesány do skály, poté přesunuty, hodně často lodí, na místo stavby a vyzdviženy do své dnešní pozice. Staří Řekové a badatelé si mysleli, že se stavby neobešly bez velkého množství otroků. Archeologové ale zjistili, že pyramidy byly postaveny desítkami tisíc zručných pracovníků, kteří za to brali plat.

Za vrcholné období doby stavitelů pyramid je považována vláda 4. dynastie, kdy vznikly nejznámější z pyramid – Chufuova, Rachefova a Menkaureova v Gíze; ty jsou také pokládány za první (a jediný do současnosti zachovaný) z tradičních divů světa. Právě ony a z nich obzvláště pyramida panovníka Chufua (označovaná někdy jako Velká pyramida), v mnoha ohledech jedinečná a odlišující se ostatních staveb tohoto typu, byly nejpozději od středověku předmětem pozornosti autorů nejrozumnějších žánrů.

Některé pyramidy jsou obrovské, jiné poměrně malé. Badatelé odhadují, že jich je kolem sta. Chufuova pyramida má tři hlavní komory - Královu a Královninu síň a tzv. Velkou Galerii. Je ale možné, že tu může být tajná chodba. Nejznámějšími pyramidami jsou Chufuova a Rachefova, které jsou poblíž Gízy. V minulosti byla Rachefova

pyramida obložena bílým vápencem, který způsoboval, že se od ní odrážely jasné sluneční paprsky, což byla na tehdejší dobu skutečně krásná podívaná. Vápenec však bohužel v průběhu století rozebrali Egypťané na jiné stavby v okolí. Chufuova pyramida byla do postavení Eiffelovy věže nejvyšší stavbou na světě. Zabírá povrch takového rozměru jako 13 fotbalových hřišť. Její současná výška je 137,5 metrů. Sfinga, která je před pyramidami, je má hlídat.

Vedle tří největších pyramid se nacházejí tři malé tzv. satelitní. Jsou to hrobky manželék faraona Chufua. Z dálky se zdá, že Rachefova pyramida je vyšší než Chufuova. To je ale pouze optický klam, protože Rachefova pyramida je na vyšším místě.

Mastaba je nadzemní stavba z cihel, která byla používána jako hrobka vládnoucích vrstev ve starověkém Egyptě. Tvarem připomíná nízký komolý čtyřboký jehlan. Každá pyramida má údolní chrám, kde probíhala mumifikace, vzestupnou cestu a zádušní chrám, kde probíhaly náboženské obřady obnovující síly panovníka (vzestupná cesta je cesta, která stoupala k pyramidě).

Nejstarší pyramida je Džoserova v Sákkaře. Největší a nejvyšší je Chufuova. Nejmladší je Ahmoseho pyramida, která se bohužel zřítíla, takže nejmladší stojící pyramida je Chendžerova. Dnes nejnižší pyramida je Menkaureova.

(zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Egyptsk%C3%A9_pyramidy)

Trénink paměti

V přeskupených písmenech hledejte názvy zámků a hradů.

ŠKREJALTN.....
RNEŠTEPJN.....
ŠNOPIKOĚT.....
VOZÍKV.....
OZVUOB
ÁBLOHUK.....
ŘIBROCATIE.....
ŠEJNIMĚT.....
VLYSTERU.....
VCILATE.....
VHIŠOV.....
TLIKŘOVKÁ.....
CHNOÁD.....
ROKLÍ.....

BLYŽE.....
CHVYSRO.....
ELZOK.....
NLYÁ.....
CIŘOHEVO.....
LCHVOBU.....
LĚCHVOBI.....
TÁNLAB.....
BRÍA.....

(správné odpovědi: Karlštejn, Pernštejn, Konopiště, Zvíkov, Bouzov, Hluboká, Ratibořice, Jemniště, Veltrusy, Valtice, Švihov, Křivoklát, Náchod, Orlík, Žleby, Sychrov, Kozel, Lány, Hořovice, Buchlov, Liběchov, Blatná, Rabí)

(zdroj: <http://clanky.rvp.cz/clanek/k/ZLC/18925/CVICENI-PAMETI-PRO-KAZDY-VEK-HRY-S-PISMENY-A-SLOVY.html/>)

Osmisměrka

Manželka k Pepovi: „Už potřetí se vracíš z hospody v půl páté ráno!“ „To nevíš, že mi doktor nařídil pravidelný(tajenka má 12 písmen)?“

I	Z	S	E	P	V	E	N	K	U
T	A	V	I	S	A	P	Ů	T	K
S	P	Á	R	A	N	Á	M	E	L
A	K	S	T	E	L	O	C	H	R
M	T	Ó	S	B	S	I	P	Á	Z
E	Ž	R	R	Á	N	O	T	Á	E
S	A	O	N	E	I	B	L	L	Č
A	O	T	Č	O	T	I	Z	A	K
Č	Y	N	Í	V	V	L	O	Z	Y
B	T	E	Á	H	L	Í	Z	A	A
Í	V	T	S	N	E	T	Ě	V	K

ARSEN, BYTNÁ, ČASEM, ČENICH, HLÍZA, KAZIT, KTERÁ, KVĚTENSTVÍ, MASTI, NÁMEL, NÁNOS, OBILÍ, PASIVA, SIALIT, SKÓRE, SPÁRA, SRNČÍ, STRIE, TENTO, TRNOVÍ, UKLÍZEČKY, VAZAL, VENKU, ZÁLIV, ZÁPIS

(zdroj: <http://www.krizovkarsky-raj.cz/puzzles/puzzle/12075>)

(tajenka: způsob života)

Blahopřejeme

všem oslavencům a oslavenkyním, kteří oslavili či v blízké době oslaví své narozeniny:

Březen

Halamková Božena
Lorencová Jaroslava
Halamková Jaroslava
Horáčková Jarmila
Chladová Růžena
Pecharová Jana
Košina Josef
Kouřilová Vlasta
Vyhnálková Emílie
Králová Jarmila
Henych František

Duben

Bromová Irena
Teplá Jaroslava
Pelikánová Marcela
Zemanová Jiřina
Řádková Soňa
Filipová Zdeňka
Lorencová Miluška
Říhová Jaroslava
Korbelová Vlasta
Macháčková Marie
Urban František
Černá Marta

Květen

Chadimová Věra
Rysová Marie
Tesař Ladislav
Poláková Jaroslava
Soukupová Marie
Hruška Zdeněk
Durda Antonín
Kroutilová Jarmila
Korbář Bohumil
Vrátil Pavel
Janečková Marie
Sochor Bohumír
Nováková Jana
Šedová Jitka
Šejnová Janka
Dvořáková Kamila
Kusá Miroslava
Svoboda Josef
Jindrová Květa
Tlustá Zdeňka
Hyksová Marie

V minulých třech měsících jsme přivítali nové klienty

Malá Hedvika
Pecharová Jana
Vid'ourková Marie
Teplá Jaroslava
Bureš František
Janoušková Marie
Říhová Jaroslava
Bárta Jaroslav
Urválková Jana
Halamková Božena
Burešová Danuše
Zemanová Jiřina
Šmahelová Marie
Tláskalová Marie
Chadima Vlastimil

V uplynulém období nás opustili

Štěpánková Anna
Smetánková Ludmila
Hromádková Zdeňka
Štěpánková Emílie
Čížková Olga
Hellerová Jarmila
Chadimová Marie
Kadlecová Marie
Kladivová Božena
Hegenbartová Zdenka
Kudynová Ivana
Koubová Věra

Čoček Oldřich, MUDr.
Hladíková Věra
Andrová Věra
Schejbalová Marie
Černohorská Věra
Kynclová Eva
Sychrová Jiřina
Kolek František

Vzpomínáme.

KAVÁRNA

Otevírací doba:

Pondělí 12.30 – 13.00

Úterý 12.30 – 13.00

Středa 12.30 – 13.00

Čtvrtek 12.30 – 13.00

Pátek 12.30 – 13.00

Kavárnu najdete v hlavní
jídelně střediska PE.

Zpravodaj vychází jako čtvrtletník SeniorCentra Skuteč.

Příspěvky můžete zasílat na email: Kasparova.Lenka@scskutec.cz